

Barnhälsovården är en del av folkhälsoarbete och har en viktig roll genom att den når så gott som alla barn och har ett stort förtroende bland befolkningen..... I utmaningen ligger att utveckla och anpassa sitt arbetssätt till förändringar i samhällsutvecklingen för att möta aktuella och framtida uppgifter inom folkhälsoområdet.

Socialstyrelsen, 2014

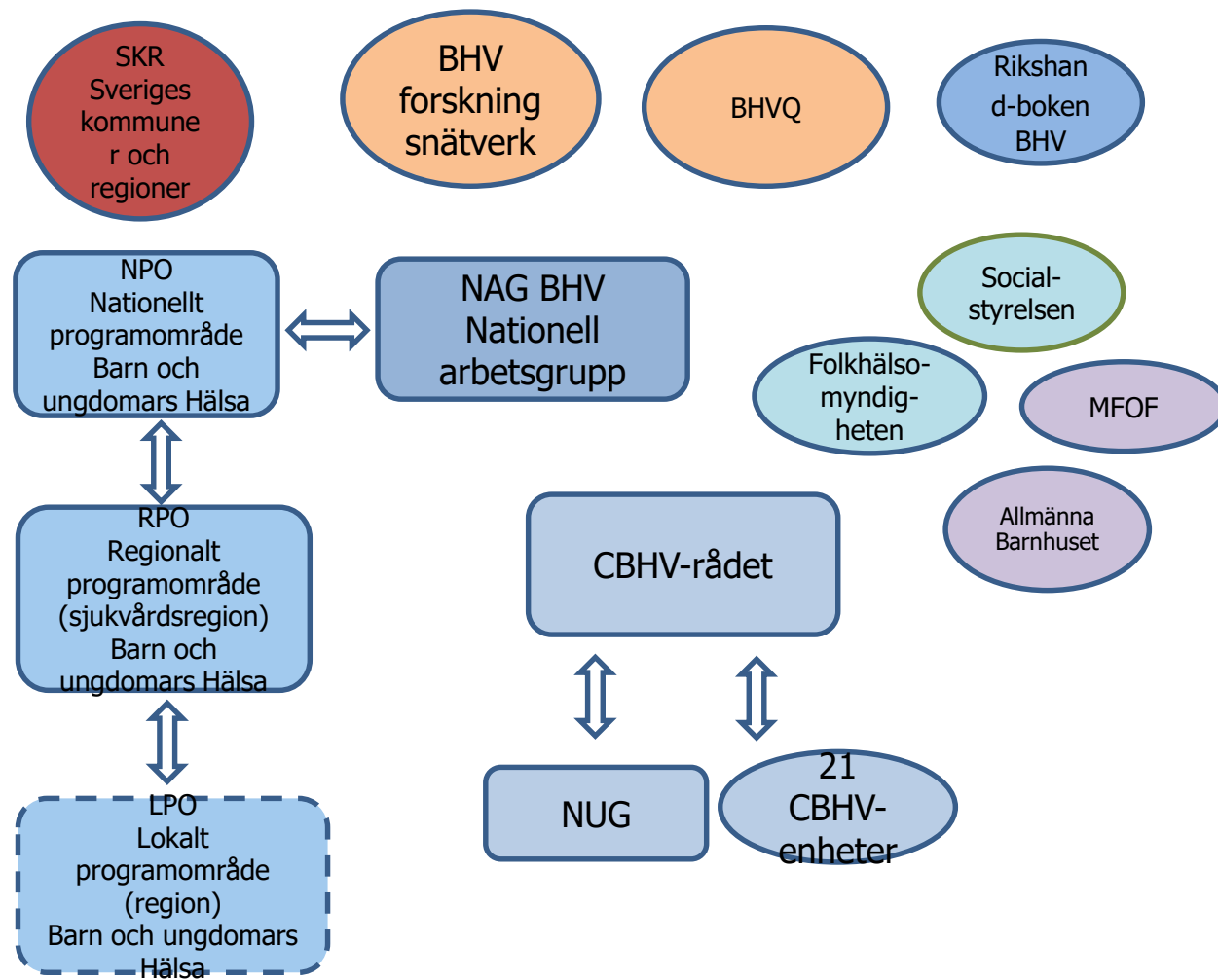
Gemensamma mål

Uppföljningskriterier	Källa	Mätetal	Måltal tillsammans med Sydöstrasjukvårdsregionen
Hembesök under första levnadsmånaden	BHV	År 2021, Andel utförda hembesök under nyföddhetsperioden	80 %
Hembesök under första levnadsmånaden	BHV	År, 2021, Andel förstagångsföräldrar som får hembesök	80 %
Hembesök under första levnadsmånaden	BHV	Total andel utförda hembesök under nyföddhetsperioden år 2022	85 %
Hembesök vid 8 mån	BHV	År 2021	50 %
Hembesök vid 8 mån	BHV	År 2022	85 %
EPDS		Andel barn där vårdnadshavare har utfört EPDS-screening	85 %
EF		Andel barn där pappa/partner har utfört samtal	85 %
Amning	BHV	Andel helt ammande vid 1 vecka Andel helt eller delvis ammande vid 4 mån	>80 %
Vaccinationer	BHV/BVC	MPR täckning vid 2 års ålder/BVC	>98 %
Vaccinationer	BHV/BVC	Vaccinerade med DTP-, polio, Hib och Hepatit B	>99 %
Vaccinationer	BHV/BVC	Vaccinerade med pneumokockvaccin	>99 %
Vaccinationer	BHV/BVC	Vaccinerade i riskgrupperna BCG	>96 %
Vaccinationer	BHV/BVC	Vaccinerade med rotavaccin	>90 %
Barns exponering för tobaksrök i hemmet	BHV	Andel barn som utsätts för tobaksrök vid 8 mån ålder/BVC	<10 % (mindre)

Kunskapsorganisationen inom SKR

Samarbete NAG-CBHV-RHB

NAG BHV-syfte

- Säkerställa kunskapsunderlag för att **barnhälsovården** i Sverige ska kunna erbjuda barn i ålder 0 -5 år och deras vårdnadshavare en god och jämlik barnhälsovård oavsett var i landet de bor.
- Definiera behov av stöd till professionerna för att kunna ge en högkvalitativ och kunskapsbaserad vård.

NAG BHV

Förslag till beslut om förändringar och tillägg i det nationella BHV-programmet

- I samverkan med SoS och andra myndigheter (Vägledningen, kunskapsstöd, riktlinjer och rekommendationer)
- NAG BHV- NPO-Kunskapsstyrningens styrgrupp
- Motioner på nationella dagarna och förslag från NUG är viktiga underlag för NAG BHV

CBHV-rådet uppdrag och funktion (antaget Nationella BHV-dagar 2021)

Förvaltning

- Bevaka att barnhälsovårdsprogrammet finns och används i enlighet med Vägledning för barnhälsovården (Socialstyrelsen) och Rikshandboken
- Bevaka möjligheter att omsätta barnhälsovårdsprogrammet
- Belysa framgångsfaktorer respektive hindrande/riskfaktorer vid implementering
- Återkoppla erfarenheter från landet till CBHV-enheterna och NAG BHV
- Ansvara för webbaserad samarbetsyta för CBHV-enheter, Samarbetsrum på SKR

Uppföljning

- Kartlägga vad som sker i landet till exempel via enkäter
- Delge erfarenheter från landet vid våra nationella barnhälsovårdsmöten
- Ta del av och stödja utvecklingsgruppernas arbete och resultat

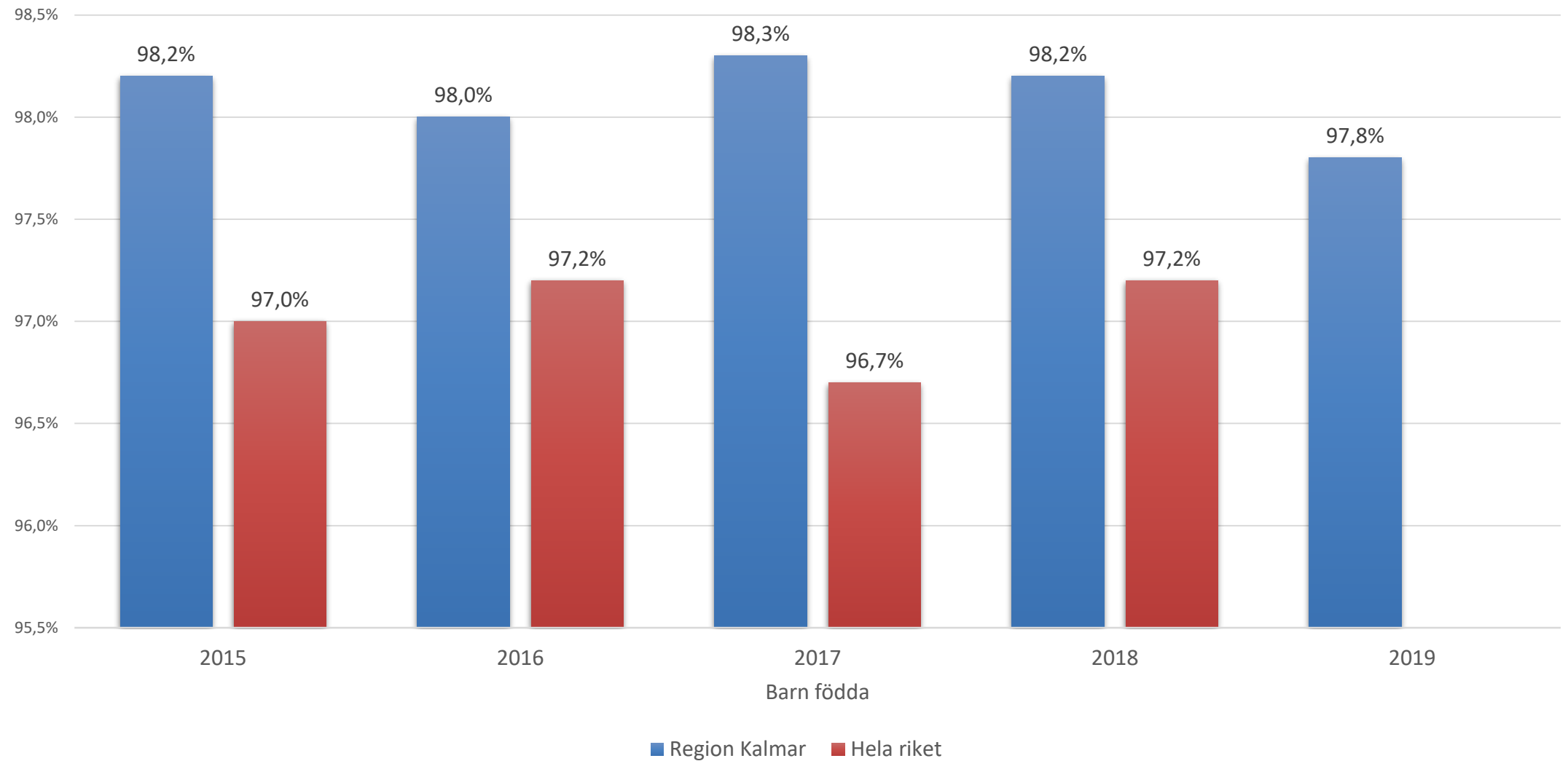
Utveckling

- Bevaka pågående utvecklingsarbeten
- Föreslå specifika utvecklingsområden vid behov
- Ta emot och förbereda motioner som inkommer till det årliga nationella BHV-mötet
- Delta i planeringen och genomförandet av det årliga nationella BHV-mötet i samarbete med värdregion/-er

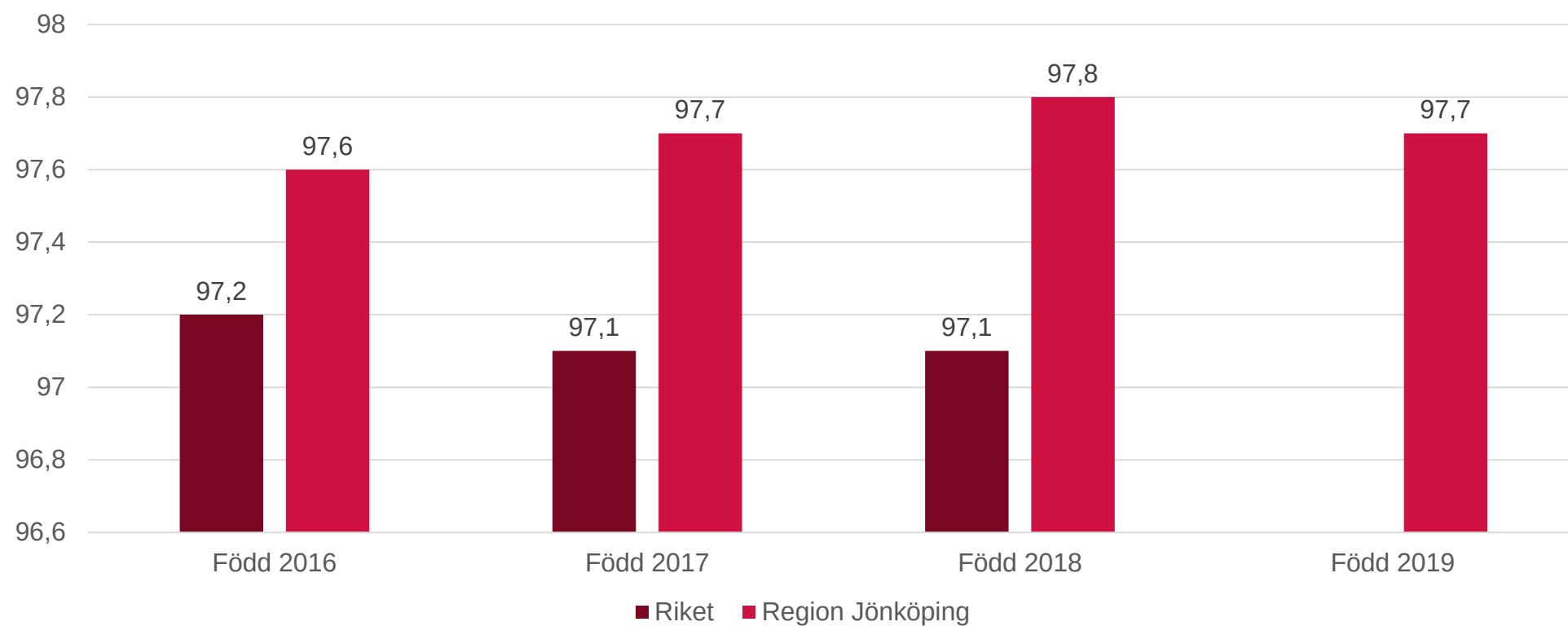
CBHV-råd Nationella Utvecklings Grupper/NUG

- Implementering nationella BHV-programmet
- Barnets nutrition
- Barn som far illa eller riskerar att fara illa
- BHVs nationella vaccingrupp
- Föräldrastöd i grupp
- Jämlik hälsa-hälsosamma levnadsvanor
- Jämlikt föräldrastöd
- Migration och jämlik hälsa
- Tillväxt

MPR
Andel vaccinerade barn födda 2015-2019
regionkalmar.se

MPR – andel vaccinerade barn

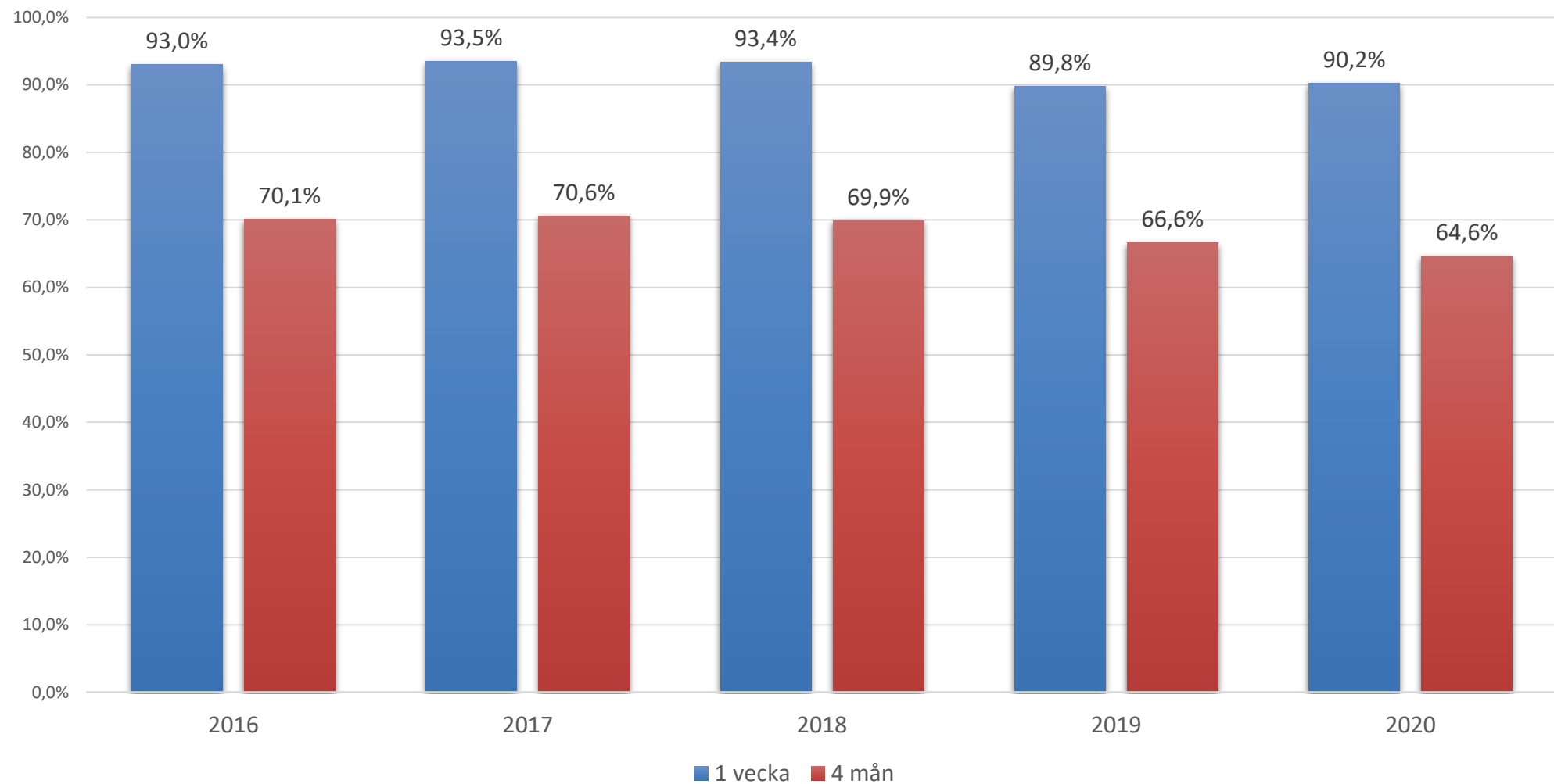
MPR-vaccination

Källa: Vården i siffror

Barn födda 2019

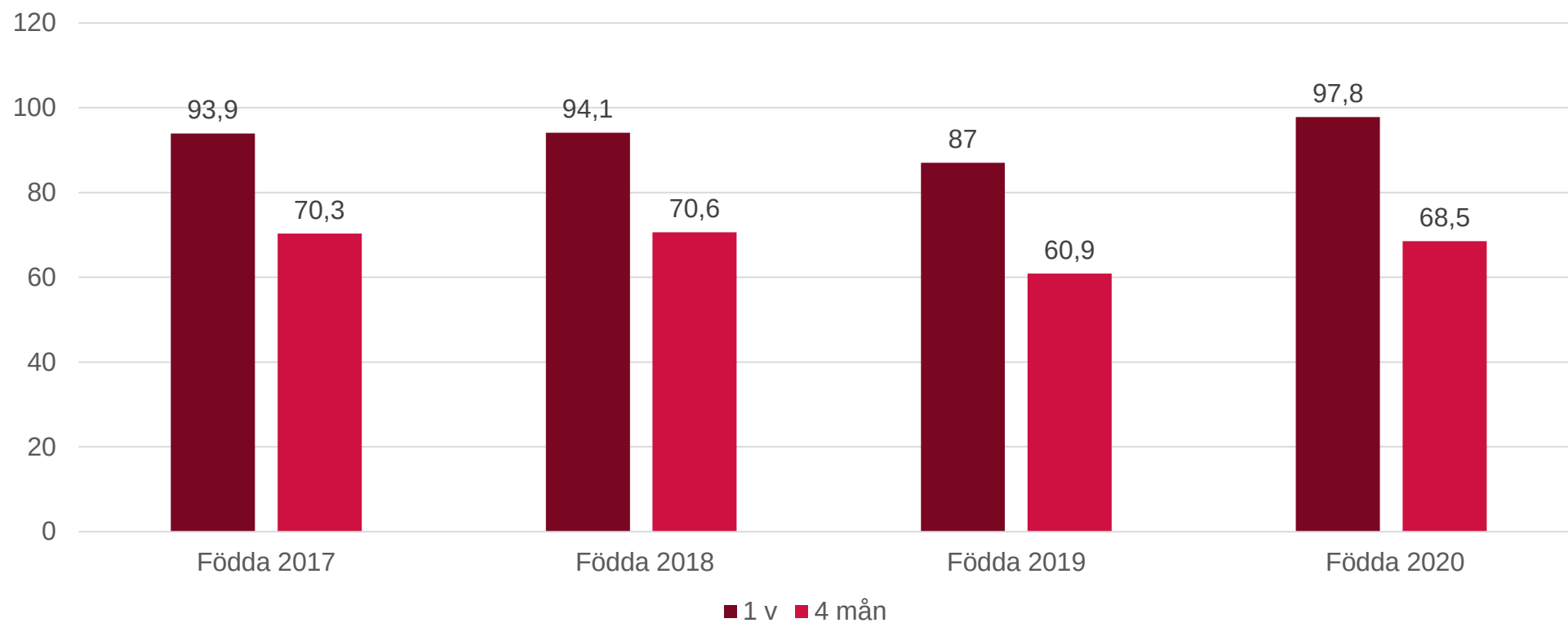
2022-11-28

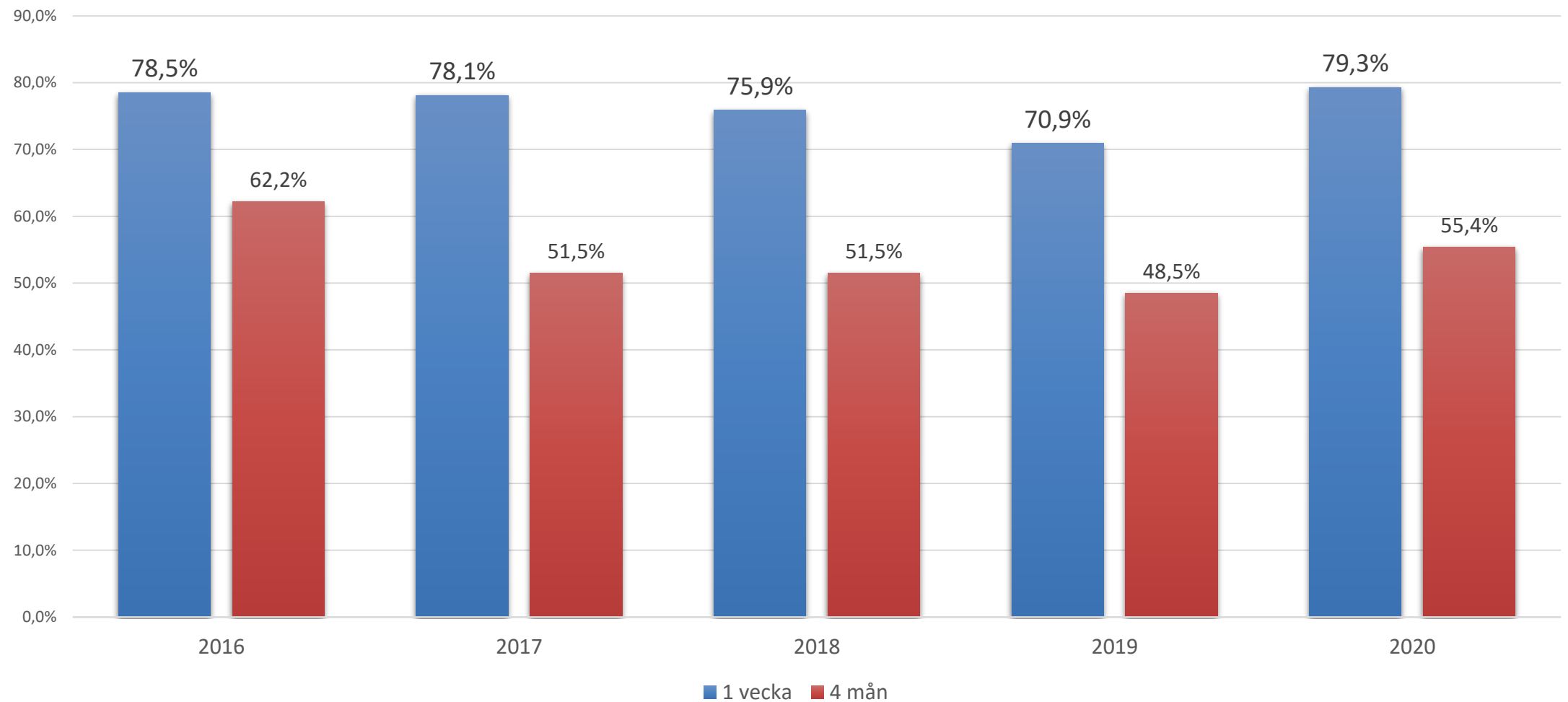
	Enheter	↑↓	2019	↑↓
	Norrbotten	>	98,3 %	
	Västerbotten	>	96,5 %	
	Jämtland Härjed...	>	97,5 %	
	Västernorrland	>	97,5 %	
	Gävleborg	>	96 %	
	Dalarna	>	97,2 %	
	Västmanland	>	97,4 %	
	Örebro	>	-	
	Värmland	>	98,2 %	
	Västra Götaland	>	97,2 %	
	Halland	>	98,1 %	
	Skåne	>	97,2 %	
	Blekinge	>	98,7 %	
	Gotland	>	98,1 %	
	Kalmar	>	98,3 %	
	Kronoberg	>	97,2 %	
	Jönköping	>	97,7 %	
	Östergötland	>	97,9 %	
	Sörmland	>	94,8 %	
	Uppsala	>	-	
	Stockholm	>	96,5 %	
	Riket	>	97,1 %	

Helt och delvis ammade barn födda
2016-2020

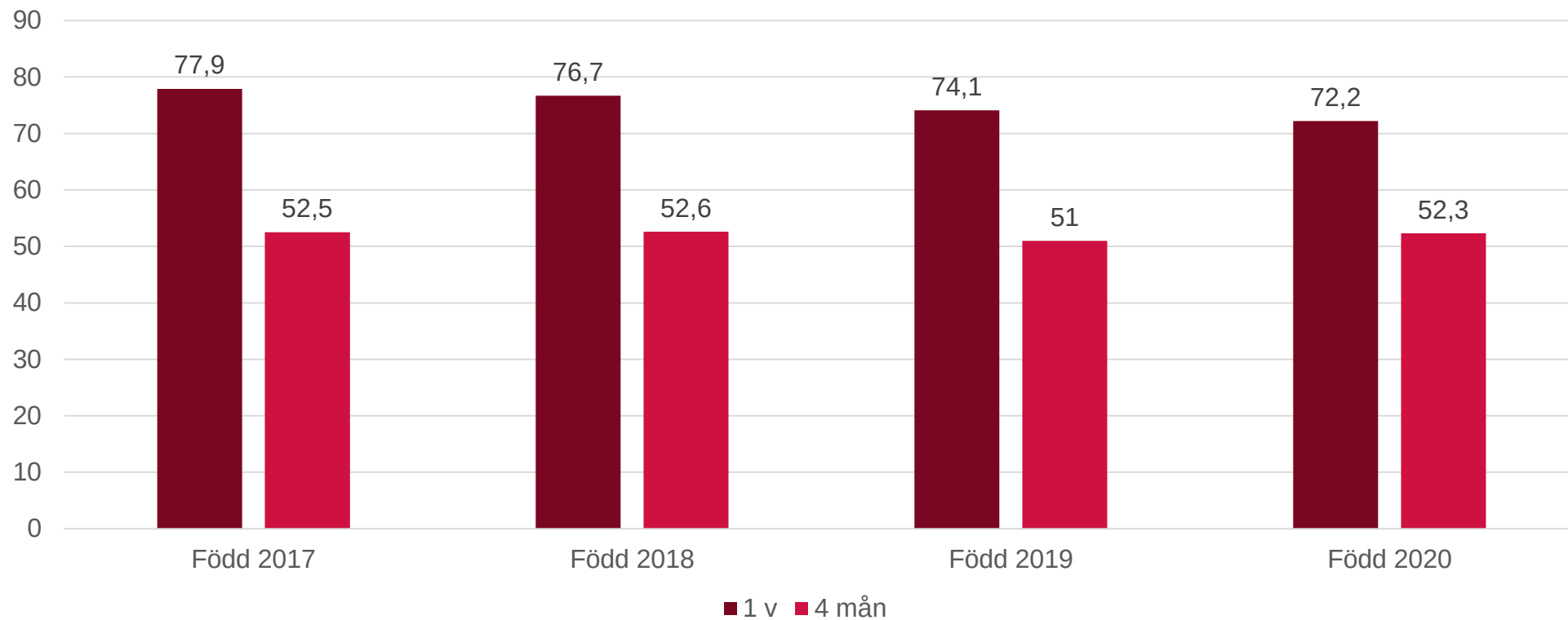
Ammade barn – andel helt eller delvis

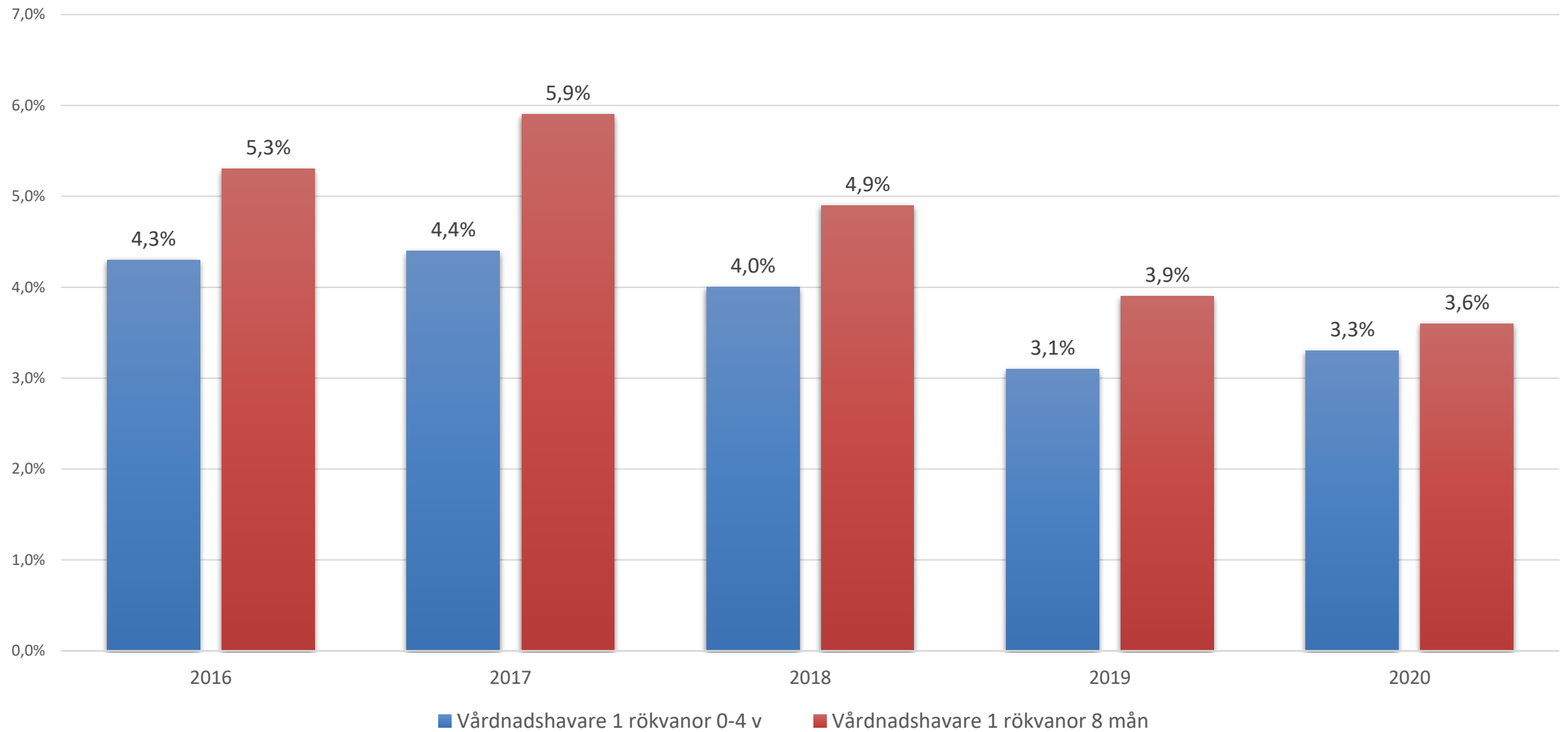

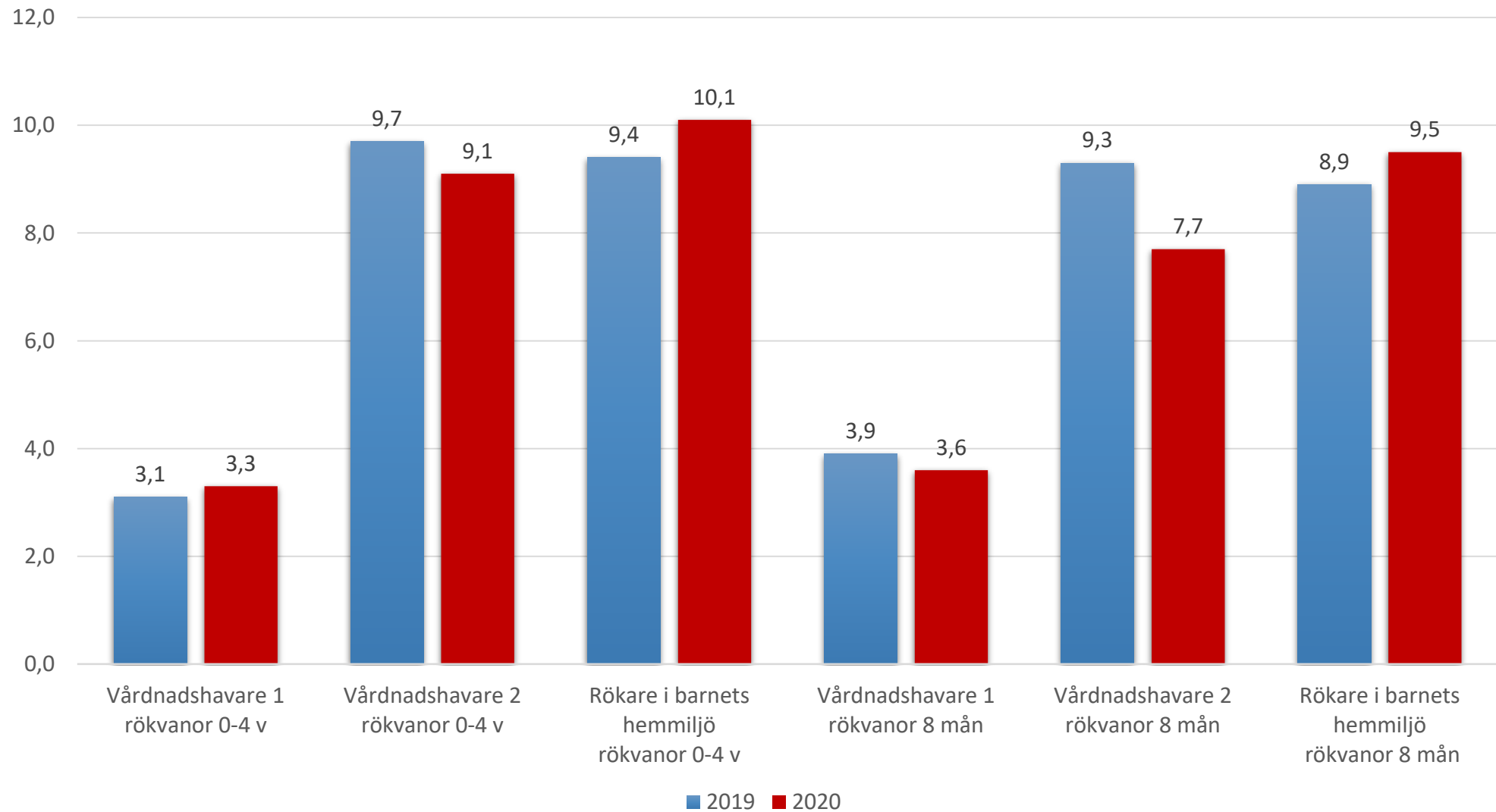
Helt ammade barn födda 2016-2020

Ammade barn – andel helt ammade

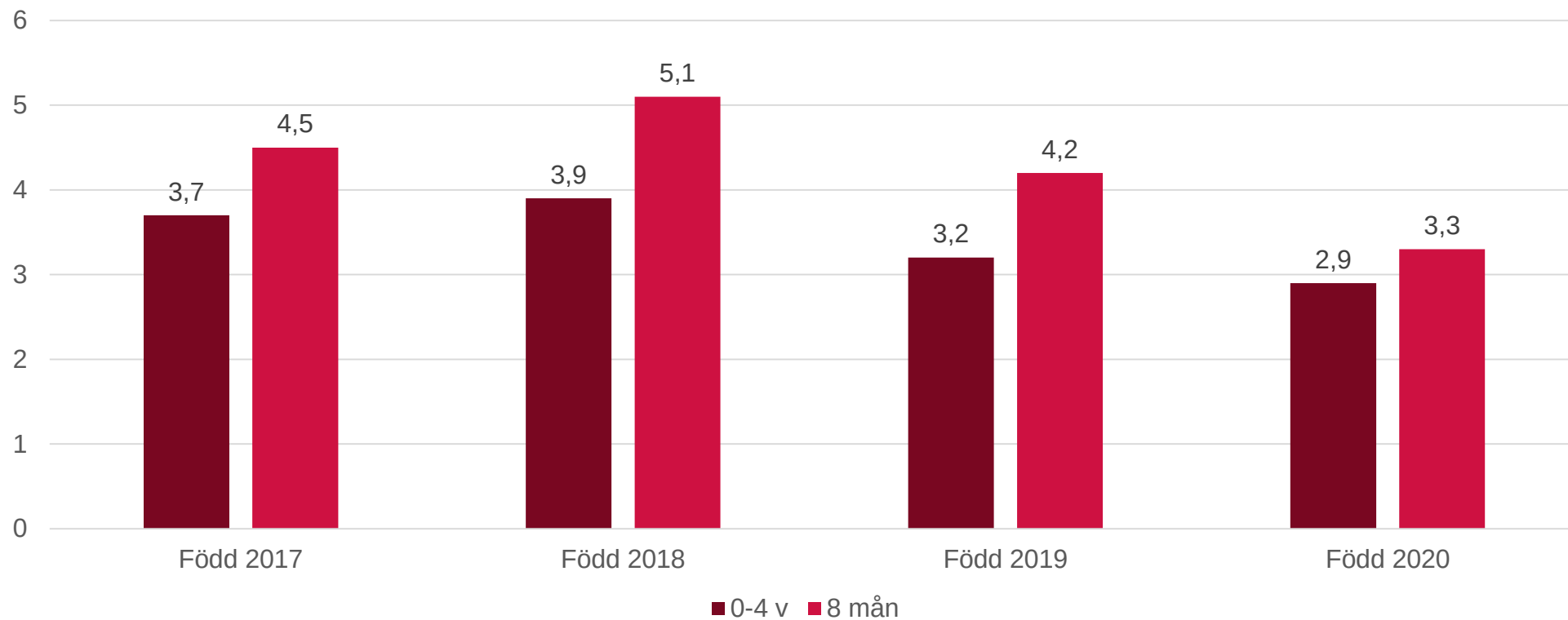

Vårdnadshavare 1 rökvanor 0-4 veckor + 8 mån
födda 2016-2020

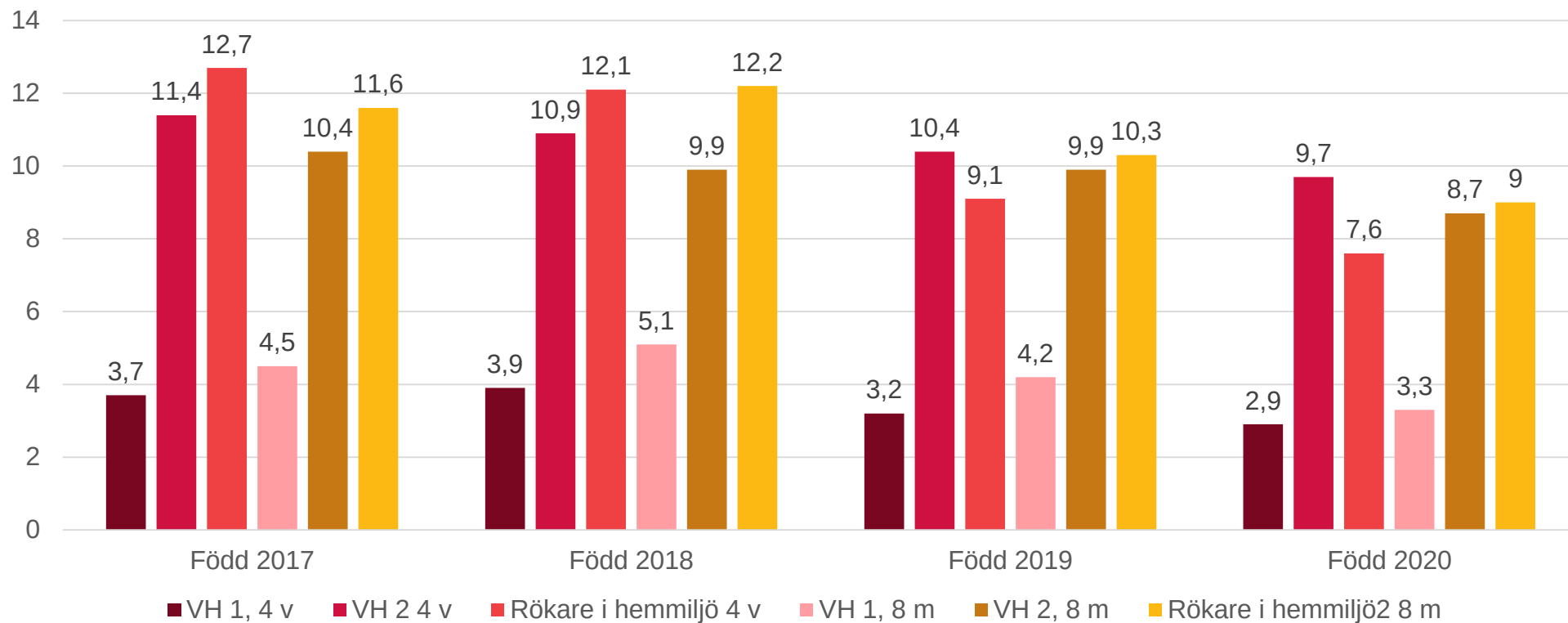

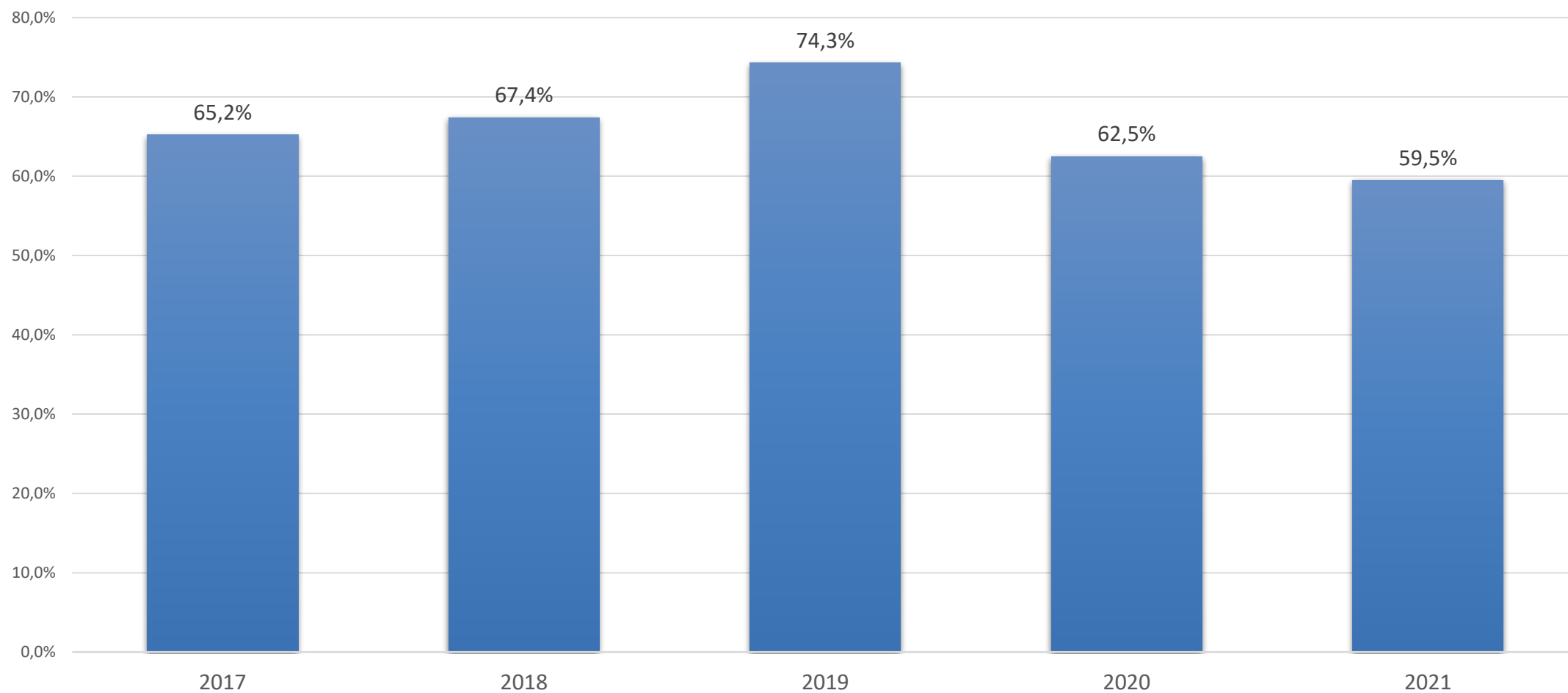
Rökvanor vårdnadshavare 1, 2 och rökare i barnets hemmiljö
0-4 v och 8 mån (Barn födda 2019 och 2020)

Rökvanor – andel vårdnadshavare 1

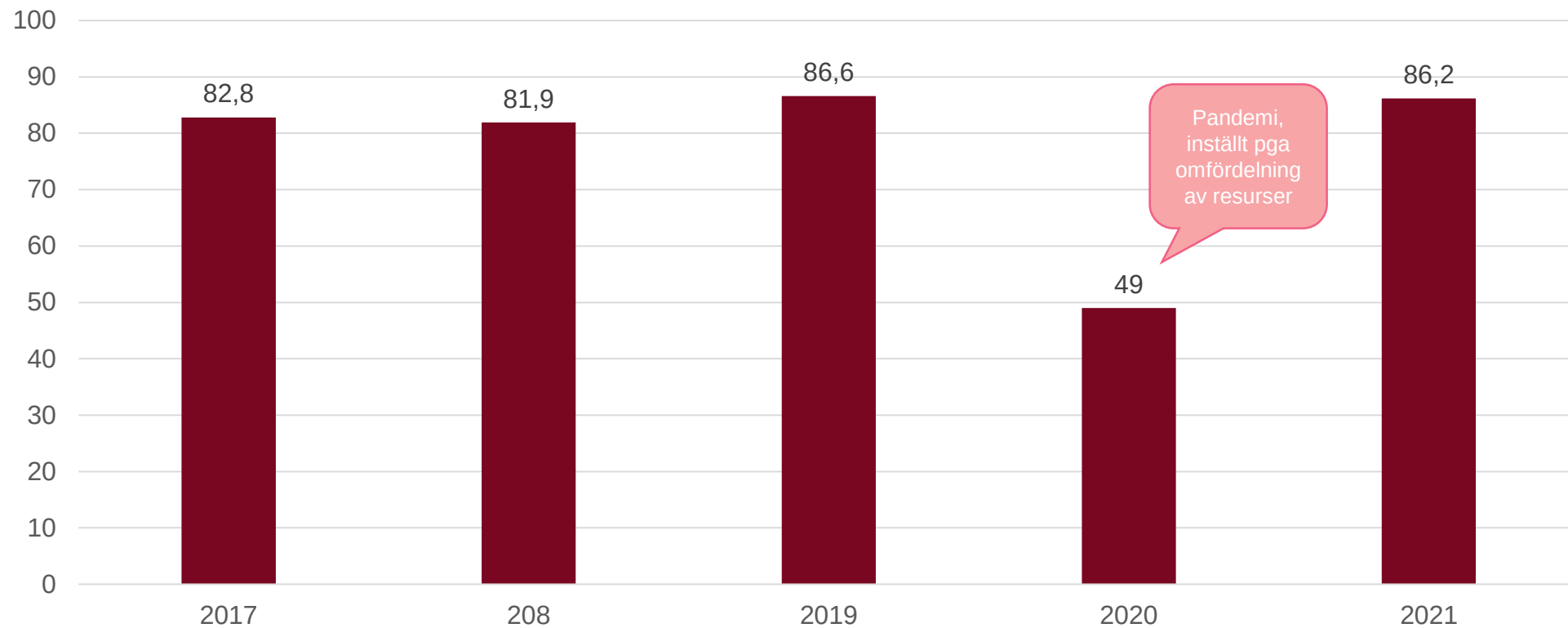
Rökvanor – andel vårdnadshavare 1, 2 och rökare i barnets hemmiljö

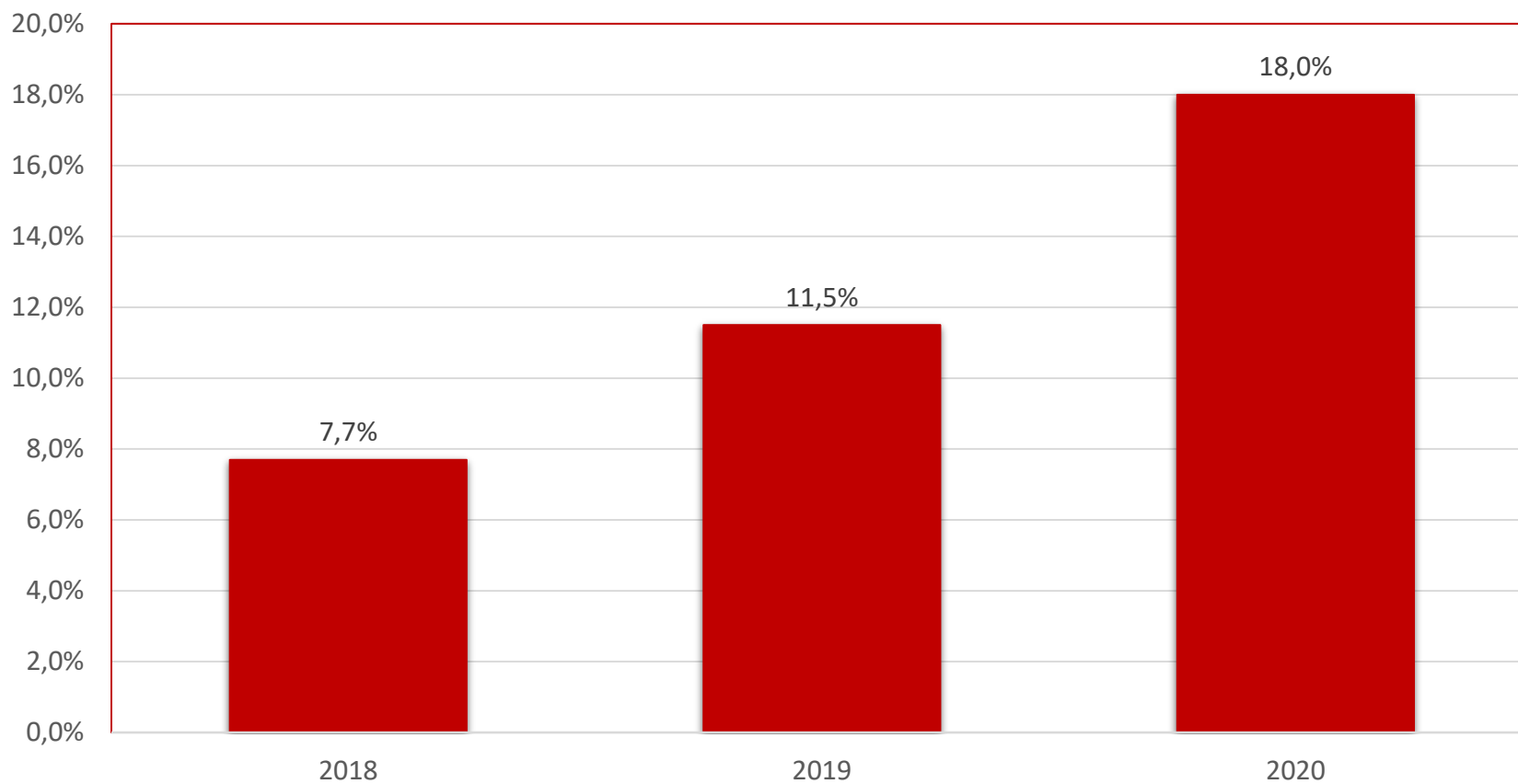

Första hembesök till första barn 2017-2021

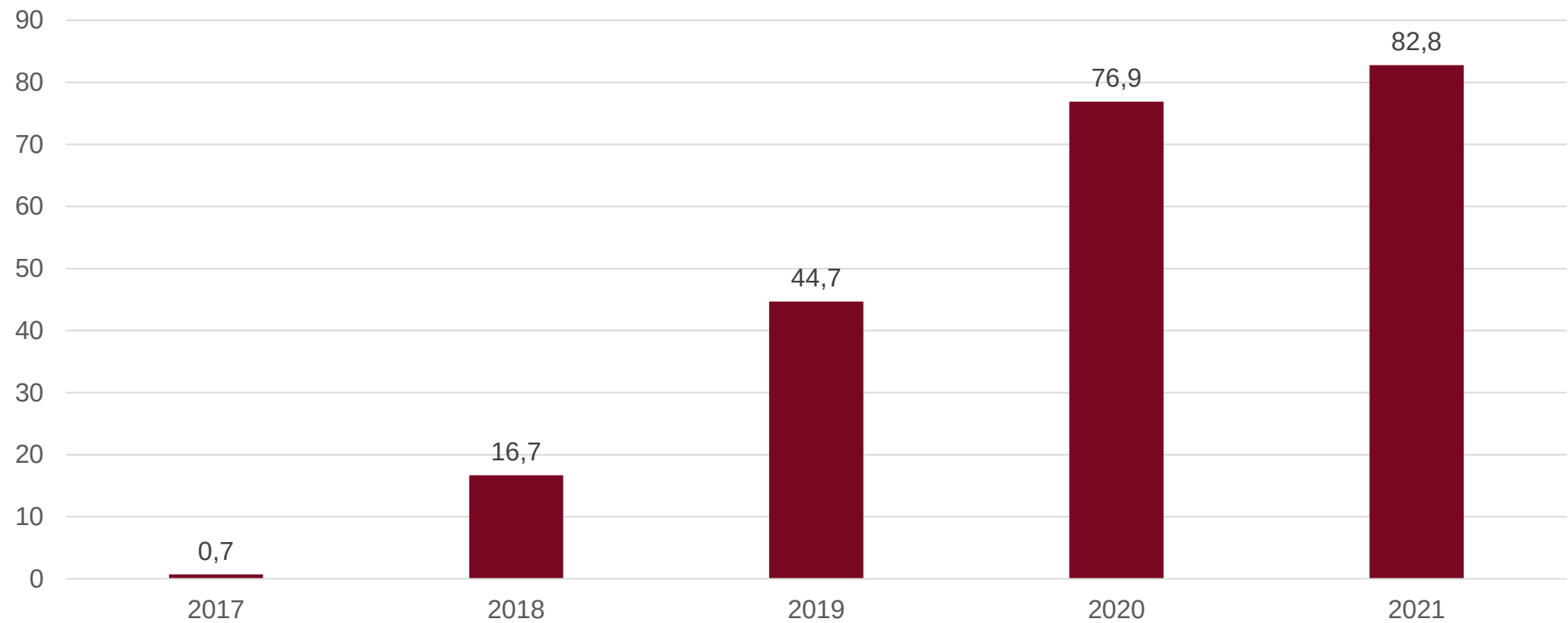
Hembesök – första hembesök

Andel utförda hembesök 8 mån barn födda 2018-2020

Hembesök – andel barn 8 månader

Barnhälsovården i kunskapsstyrningen

Nationell metodbok

Barnhälsovårdens nationella program

För alla	För alla vid behov	
I Ivervakning - att följa barns utveckling och livsvillkor: Tillväxt Indn somatisk • Personlighet • Motorisk • Klingningsbedömning • Hälst/ • m... on • Bedömdubedömning • Samspel mellan • barn och föräldrar • Relation med andra barn och vuxna • Psykiska och sociala • familjeförhållanden Hälsöfrämjande arbete (levnadsvanor och miljö): • Spädbarnsvård • Amning, tillvånning till annan kost • Kost • Tandhälsa • Fysisk aktivitet • Lek och Kultur • Barnsäkerhet • Förebygga skakvåld (abusive head trauma) • Förebygga SIDS (plötsligspädbarnsdöd) • Tobak • Alkohol/droger • Vård i nära relationer Hälsöfrämjande arbete (samspel och relationer) • Främja lyhört föräldraskap • Främja barnets utveckling • kompetens och delaktighet Stöd i föräldraskapet (individuellt/grupp): • Hembesök • Individuella samtal • Föräldragrupp • Teamarbete/Nätverk Barnets/vårdnadshavarnas psykiska hälsobehov bedömda • Följa och uppmärksamma barnets psykiska hälsa • Följa och uppmärksamma föräldrars/ partners psykiska hälsa	II Samtal, vägledning och insatser efter behov Uppföljning och insatser för barnet, som bestäms av kunskap som finns eller framkommer vid den universella hälsoövervakningen (barnets bakgrund, tidigare och nuvarande hälsotillstånd, livsvillkor m.m.) Fördjupad kartläggning av skydds- och riskfaktorer. Beakta särskilt: • Föräldrar • Emotionella och psykologiska problem • Barn med misstänkt eller faktisk avvikelse avseende hälsa, utveckling, beteende och samspel • Barn med ökad risk för ohälsa. • Barn från andra länder Vidare kartläggning och bedömning av barnets utveckling, fysiska och psykiska hälsa och sociala situation Hälsovägledning - motivera till förändrade levnadsvanor i familjen (tobak, alkohol, kost, fysisk aktivitet) Ökat föräldrastöd individuellt eller i grupp, inklusive hembesök (sjuksköterska, läkare, psykolog, konsulter) Stödsamtal vid nedstämdhet/depression postpartum Tvårför professionell konsultation/samverkan kring barn och familj med ökade behov T.ex. med: • Psykolog för barnhälsovården. • Mödrhälsovård och elevhälsa. • Socialtjänst • Sjuk- och tandvård • Öppen förskola • Barnomsorg • Övriga Bedömning och vaccination av barn med ökad risk för smitta och/eller ofullständig vaccination Ökad D-vitamin substitution	III Ytterligare samtal, vägledning och insatser i samverkan med andra vårdgivare, socialtjänst Insatser baseras på individuella bedömningar barnets/familjens behov Upprepade hembesök Täta kontakter med BVC Remiss till annan vårdgivare Nära samverkan med andra Lex. • Barnsjukvården • Övriga vårdgivare ex. barnvårdspsykiatri, habiliteringen • Spädbarnsvårdsenhet • Socialtjänsten • Migrationsvårdsenheter Kontakt/ämölan till socialtjänsten Ämölan till Läkemedelsverket vid biverkan

RIKSHANDBOKEN

BARNHÄLSOVÅRD

Barnhälsovård under 90 år

Barnsäkerhet

40-tal

Nya risker för skador och förgifningar hos barn: ökad trafik, el, läkemedel och kemiska ämnen..

Vården av barnolycksfall tar stort utrymme på sjukhus och mottagningar.

Amning och rökning

Hög amningsfrekvens som sjunker fram till 1972/73 då den vänder.

Baby-Semp introduceras.

Vaccination

Allmän vaccination mot:

Smittkoppor 1816 – 1975
Tuberkulos (BCG)
Nylödda: 1940-talet – 1975, därefter vid ökad risk. 14-15-åringar vid negativ PPD: 1940-1986
Difteri

Kost

40-talet - för litet av allt...
Krigstider - dåligt med mat
Mycket socker och mjölnat (de vita gifterna enligt Are Wærland - socker, salt och mjöl)
Järnbrist, rakitis, vitaminbrist

AD-droppar införs efter beslut 1939

Föräldrastöd

Föräldrastöd genom åren

Från...

Fokus på barnets hygien, somatiska hälsa och tillväxt.

Tillväxt och utveckling

1938 Barnhälsovård med hälsokontroller

Skapa jämlikhet i hälsa
Baseras på sjuksköterska
Skild från medicinska vård
Följer nationella program
Föräldre, skolnär, läkare
Samverkan föräldrar och professionella

1-åringar välkomnas till BVC.

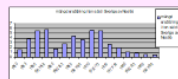

50-tal

1954 "Barnolycksfallskommittén"
Olycksfallsmönstret har ett nära samband med barnets utvecklingsnivå.

År 1954 avled ca 450 barn <5 år till följd av olycksfall i Sverige.

Man kokar fortfarande egen ersättning när amningen inte fungerar - "halvmjolk" från ko eller get.

Trippelvaccin mot **difteri, stelkramp och kikhosta** i 3 doser 3-12 mån ålder.

Poliovaccin (avdödat) införs 1957 i 3 doser mellan 9 och 18 månader. Andras 1986 till 3 doser mellan 3 och 12 månader. En 4:e dos från 1977.

Bättre tider och större utbud av livsmedel men stora hälsoproblem som t ex karies. Coca-cola, fryst mat, radiokaka..

Valling och modersmjölksersättning

Stora sociala skillnader för barn

...till

Fokus på barnet som en person under utveckling i ett socialt sammanhang.

Den första psykologen med föräldrastödsuppdrag på BVC anställs i Stockholm.

Att följa barnens tillväxt diskuteras i den vetenskapliga litteraturen. 1942 tillväxtkurva av H Lichtenstein

Solna-studien, insamling av data på tillväxt och utveckling, påbörjas för nationellt tillväxtdiagram. Uppgifter om barnets hälsa, kroppsstatus inkl tillväxt, infektionssjukdomar/epidemier noteras i journal/hälsokort.

60-tal

På 1960-talet avled ca 400 barn under 15 år i Sverige till följd av olycksfall.

Kontinuerligt sjunkande olyckstal är ett bevis på att det förebyggande arbetet lönar sig.

Modersmjölksersättning alltmer tillgänglig, bättre och anses vara ett bra alternativ.

Kvinnor börjar arbeta allt mer utanför hemmet och har behov av att ge barnen ersättning den tid de är borta.

1971 **mässlingvaccin** - en dos efter 18 månader
1974 vaccination mot **röda hund** för flickor vid 12 års ålder
1977 en fjärde dos mot **Polio**
1979 Kikhostevaccinet tas bort - dåligt skydd, biverkningar.
Biverkningar: smärta, hög feber, misstänkta neurologiska biverkningar (kramp)

Myndigheter och barns ohälsa. Första skolbespisningarna i kommunal regi.
Livsmedel berikas med järn och vitaminer.

TV
Fluorntenn gör entré
Kostskicka

Fyraårskontrollen infördes 1968 och med den vidgades perspektivet rörande barns hälsa och utveckling.

Barnhälsovårdsenheter etablerades med bland annat samordnande sjuksköterska, barnhälsovårdsöverläkare, hörselvårdsassistenter och psykologer.

Fyraårskontrollen införs

Utvecklingsbedömning

1968 Hörseltest

70-tal

Bakåtvända barnbilstolar rekommenderas.

Sverige har den lägsta andelen omkomna barn i trafiken i internationella jämförelser.

Barnaga förbjöds 1979.

Amningsfrekvensen är som lägst 1972/73. SoS amningsstatistik upphör.

Enligt WHO:s etiska regler rekommenderas i Sverige. Amningen ökar. Amningsstatistik återinförs.
Hög andel rökande mödrar.

1982 MPR- "trippelvaccin" mot **mässling, pässjuka och röda hund** till alla vid 18 mån och 12 år

Solna-studien År 1976-2010

Stor satsning på barn tandvård
Chips, men i små påsar
Barnmat på burk kommer starkt
Köksmaskiner och bakmaskin
Gröna vägen och alternativ

Ökad insikt om det unika i föräldraskapets kraft för barns utveckling och det moderna samhällets krav ledde till en utredning "Föräldrabildning - kring barnets födelse"

1979 beslöt en enig riksdag att föräldrastöd i grupp - **Föräldrabildning** - ska införas

1973 tillväxtdiagram baserat på Solna-studien barn födda i mitten av 1950-talet.

Enhetlig BHV-journal
1978 Hälsoansvar för förskola/daghem

80-tal

1988 kommer lag på att alla barn i bil ska vara fastspända, <7 år i särskild bilstol. Drunkningar har reducerats, liksom trafikdödade barn - trots ökad biltrafik.
Kvinnor, brännskador samt förgifningar har minskat.
År 1988 avled ca 88 barn under 15 år till följd av olycksfall i Sverige.

Intensiv kamp mot oetisk reklam för modersmjölksersättning i utvecklingsländerna. WHO:s etiska regler rekommenderas i Sverige. Amningen ökar. Amningsstatistik återinförs.
Hög andel rökande mödrar.

1992 allmän vaccination mot **Hemofilius influenza typ b** (Hib)
1994 riktad vaccination (vid ökad risk) mot **pneumokocker**
1996 mot hepatit-B
1996 Kikhosta - acellulärt vaccin

Hamburgare och pizza
Lördagsgodis
Mikrovågsugn
Glassbilen
Matinfluenser från andra länder
Lightprodukter och fibrer

Centralla BHV-enheter utbildar och handleder barnmorskor och BVC-sköterskor i att leda föräldragrupper. BHV-psykologer fick ett tydligare föräldrastödsuppdrag.

- Öka kunskaper
- Ge möjlighet till kontakt och gemenskap
- Medvetenhet om och påverkan av samhället på föräldrastödet

BOEL - Bliken Orienterar Efter Ljud 1982 hörseltest vid 7-8 månaders ålder

1989 Barn-Konventionen

90-tal

De flesta skador/olyckor för barn inträffar i hem- och fritidsmiljö. 3000 barn/år <1 år råkar ut för fallskador i eller nära hemmet, hälften från <1 meters höjd.

"Skakvåld" av barn kan orsaka hjärnblödningar med bestående skador eller död.

"Amningsvänliga sjukhus"
Amningsfrekvensen är hög 1996.

Rökning hos föräldrar minskar.

1992 allmän vaccination mot **Hemofilius influenza typ b** (Hib)
1994 riktad vaccination (vid ökad risk) mot **pneumokocker**
1996 mot hepatit-B
1996 Kikhosta - acellulärt vaccin

Fredagsmys
Allt blir BIG
Övervikt
Datorer
Fikakultur
Det produceras en kokbok per dag

Jämställdhet mellan män och kvinnor åter aktuellt och en nygammlig figur dyker upp - pappan! Ökat intresse för stöd till pappor kring föräldraskap.

Olika former av stöd prövas i landet och i Västerbotten.

Skolförberedande undersökning vid 5,5 år - MBID/DAMP-screening

Språktest vid 3 år

1999 Ny barnhälsovårds-journal

Tillväxtdiagram baserat på västkustbarn födda 1974

2000-tal

Lag på cykelljalm för barn <15 år. Varje år dör ca 60-80 barn <15 år till följd av olycksfall i Sverige.

Plotslig spädbarnsdöd (SIDS) - amma om det är möjligt - avstå från att röka i barnets närhet - låt spädbarn sova på rygg - barnet lagom varmt, kan röra sig

2003 publicerade WHO och UNICEF globala strategier för matning av spädbarn och småbarn.

Debatt om vaccinbiverkningar - att MPR ger autism - falskt alarm.
2009 allmän vaccination mot **pneumokocksjukdom**, 3 doser vid 3, 5 och 12 månader
2009/10 vaccination mot **influenza** - bra skydd mot influensan men ökad risk för narkolepsi hos barn

2000-talet - för mycket av allt...
Surdegbröd
LCHF
Färdigrätter
E-nummer ifrågasätts
Övervikt och fetma ökar
Barn har egna smartphones
"Plus-meny?"

"Föräldrastöd i grupp" har i ett nationellt perspektiv fört en tynande tillvaro i BHV-organisationerna. Nya metoder för föräldrastöd utreds.

Staten ger bidrag för att utveckla föräldrastöd som BHV blir delaktig av. BHV:s tidiga föräldrastöd, individuellt och i grupp, lyfts fram.

OAE - otoakustiska emissioner
Hörselundersökning på andra till tredje levnadsdygnet införs från cirka 2004 och framåt

2010-tal

Ärligen skadas ca 4000 barn <1 år i eller nära hemmet och behöver akutsjukvård. De flesta olyckorna sker inomhus, >70 % är fallskador.

Kraftig minskning av SIDS-fall efter rekommendation att barn ska sova på rygg.

10 steg till lyckad amning
1. Håll barnen nära dig och se dem i ögonen
2. Håll barnen i en bekväm position
3. Håll barnen i en bekväm position
4. Låt barnen suga tills de släpper eller släpper
5. Pröva att byta bröst om barnet inte suger
6. Håll barnen i en bekväm position
7. Håll barnen i en bekväm position
8. Håll barnen i en bekväm position
9. Håll barnen i en bekväm position
10. Håll barnen i en bekväm position

2010 allmän vaccination mot HPV-**humant papillomvirus**, 3 doser 2012, nu 2 doser <15 år

2019 allmän vaccination mot **Rotavirus** men sedan flera år redan infört i Jönköping, Stockholm med flera regioner

1940-talet - undernär
2000-talet - övernär

Väglädande samspel / ICDP används i norra Sverige. Ett förhållningssätt som tar sin utgångspunkt i alla människors inneboende resurser och strävar efter att frigöra och stärka den enskilda förälderns lyrdhet och förmågor.

Enskilt föräldrasamtal med den icke födande föräldern införs.

WHO:s tillväxtdiagram - "WHO 0-5Y" används i allt fler länder.

2020-tal

SEEK

Existensiellt stöd amning/uppfödning

Bibehålla Förvalta förtroende MI- samtal

Nationellt vårdprogram levnadsvanor

FC-föräldragrupp Gemensamma hembesök

Språk-kommunikation samspel

Omvärlden förändras- hur förändras BHV?

Primärvården är basen, satsa preventivt, tidig upptäckt

HBTQI, pappa/partner

Personcentrerat

Hembesök BHV-utökade/ tillsammans med kurator

Digitala tjänster

”on-demand”

Vi gör så mycket bra!

Förändrade arbetssätt

Bäst för Sigge?

